

Les muntanyes del silenci

Sergi Pàmies

El vessament cerebral d'un home de seixanta-set anys, fill de la guerra i aficionat impenitent a les muntanyes, preferentment europees. És el pare de la narradora, Cristina Masanés, que s'enfronta a les seqüeles d'un llenguatge de sonoritat devastadora: afàsia, anòmia, parafàsia, agramatisme, dislàlia, agrafia i alèxia. El llibre que ho explica, *Marxarons, viatge pels cims i les valls del llenguatge* (Ed. L'Avenç), enumera els esforços per superar les etapes més dures d'una impotència degenerativa fragmentada. Una impotència que, amb una lentitud inexorable, s'acarnissa amb la capacitat de parlar, escriure i, per extensió, comunicar-se.

El relat té l'esperit i l'estructura d'una crònica retràctil. Endavant i enrere, el text acompanya la figura d'un pare cada vegada més desvalgut que, poc o molt, s'assembla a multitud de pares, vius i morts. El temps no estava el dolor: com a màxim, l'endreça. Igual que endreça la impotència de, assumint la sempre inesperada responsabilitat de ser indispensable, no saber com actuar ni tenir prou instruments per ser mínimament eficaç. Els neuròlegs i els logopedes, tan rigorosos en els diagnòstics, han de provar tractaments que formen part d'una recerca amb incògnites permanents. Són provatures de consol que mobilitzen l'esperança i les bones intencions i, alhora, extenuen els que, esforçant-se al màxim, s'adonen que la cièn-

Adonar-se que la ciència no sempre pot arribar on ens agradaria agreuja la sensació d'extenuació

cia no sempre pot arribar on ens agradaria i que tot és inútil.

També és un llibre sobre l'amor entès com una forma de compromís i de disciplina, sense expansions edulcorades ni redempcions culpables, sobretot quan l'única manera de preservar la capacitat de supervivència depèn de la memòria, la intuïció retrospectiva i el desig de, a partir de l'assumpció del fracàs, no caure en els paranys de l'evocació automàtica. Redescobrir el pare a través dels dietaris de muntanya, recollits en llibretes que propulsen les imatges compartides cap a un passat que, per fer-li justícia, només pot ser analògic. Hi ha una literatura dels cuidadors. Generalment, hi preval la dimensió terapèutica –tant pel lector com per l'autor– i el valor contagiós de l'experiència i del testimoni sobre qualsevol altra circumstància. A *Marxarons*, en canvi, la voluntat literària de l'autora fuig dels sentimentalismes massa expansius –“un silenci ontològic”, escriu Masanés, i “És possible imaginar un món sense noms?”, es pregunta retòricament– i manté la narració en un marc de versemblança racional. Una versemblança que reproduceix la voluntat de concentrar totes les energies –seguint el mètode de l'alpinisme expert de superar tota mena de vertigens– en l'experiència de fer –amunt, amunt, amunt– el cim.